

'VERWERKEN VAN GEVAARLIJK AFVAL WORDT DUURDER'

De invoering van de importheffing op buitenlands afval in Nederland lijkt in eerste instantie ervoor te zorgen dat het verbranden van industrieel en gevaarlijk afval goedkoper wordt. Op de langere termijn is een verhoging van de poortprijs echter zeer waarschijnlijk.

Kees Kerstens
Strategisch adviseur duurzaamheid
Adviesbureau Rebel Group

Door de economische groei in Europa is de hoeveelheid afval de afgelopen jaren flink gestegen. Naar verwachting zet die tendens de komende jaren door, met name voor industrieel en gevaarlijk afval. Dat zegt Bärbel Birnstengel, onderzoeker van het Duitse instituut Prognos dat is gespecialiseerd in de (Europese) afval- en grondstoffenmarkt. "In de Europese chemische-stoffenwetgeving Reach is de verandering opgenomen dat bedrijven moeten aangeven of een product of een productonderdeel meer dan 0,1 gewichtsprocent aan zeer risicovolle stoffen bevat. Dit heeft als doel om de recycling te verbeteren, maar heeft als gevolg dat de hoeveelheid gevaarlijk afval de komende jaren toeneemt." Daarbij heeft de verschuiving van het aandachtsveld van de Europese chemische industrie gezorgd voor een toename van de diversiteit in gevaarlijk industrieel afval, meldt ze. "Dat komt omdat veel productiefaciliteiten voor standaardproducten naar Azië zijn vertrokken en de Europese chemische industrie zich is gaan richten op speciale toepassingen."

Jaarlijks ontstaat er in Nederland zo'n 2 Mton gevaarlijk afval. Deze afvalstroom is erg divers en kan bestaan uit zware metalen, afgewerkte olie, afgewerkte oplosmiddelen en afval van verf, inkt en lijm. Door de aanpassing van Reach gaan ook afgedankte elektrische en elektronische apparatuur en ontmantelde auto's onder de categorie 'gevaarlijk afval' vallen. Een logisch gevolg vindt Kees Kerstens, strategisch adviseur duurzaamheid bij adviesbureau Rebel Group. "In een circulaire economie is het niet gewenst om zeer risicovolle stoffen in de kringloop te houden. Uit diverse onderzoeken is inmiddels gebleken dat het recyclen van producten met deze gevaarlijke stoffen leidt tot toename van deze stoffen in de keten. Door de Reach-wetgeving aan te scherpen wil de Europese Unie dit voorkomen."

Verwerking wordt duurder
Van deze 2 Mton gevaarlijk afval wordt zo'n 10 tot

20 procent in Nederland verbrand door afvalbedrijven, die bepaalde stromen gevaarlijk afval mogen verwerken. Het overige deel van de stromen gevaarlijk afval gaat naar speciale verbrandingscentrales in voornamelijk België, Duitsland en Frankrijk. "Dit zijn relatief verouderde verbrandingscentrales", zegt Birnstengel. "Om de huidige beschikbare capaciteiten op hetzelfde niveau te houden, moeten ze gemoderniseerd worden." Onder meer door de

"Onder meer door de strikte regelgeving is het duurder om gevaarlijk afval te verbranden."

strikte regelgeving is het duurder om gevaarlijk afval te verbranden, in vergelijking met huishoudelijk of industrieel afval. Kerstens denkt dat de heffing op het importeren van buitenlands afval, die sinds dit jaar in Nederland van kracht is, gevolgen gaat hebben voor de prijs van het verbranden. "Vanuit het Verenigd Koninkrijk is inmiddels gebleken dat er minder afval naar Nederland wordt geëxporteerd."

Stimulans voor recycling

Aan de andere kant is het volgens Birnstengel en Kerstens aannemelijk dat, in navolging van Nederland, meer EU-lidstaten een heffing op het importeren van afval gaan invoeren. Zweden gaat bijvoorbeeld vanaf april 2020 de invoer van afval belasten. "Veel landen kijken nog steeds naar afval als het einde van de keten en gebruiken economische instrumenten als stimulans om recycling te stimuleren", verklaart Birnstengel. Ook Kerstens vindt dat

Bärbel Birnstengel
Onderzoeker
Duitse instituut
Prognos

een logische gedachte. "Zeker vanuit het oogpunt dat 'de vervuiler betaalt'. Maar dit betekent ook dat de prijs voor het verbranden van industrieel en gevaarlijk afval omhoog gaat: er komt immers een extra heffing op de prijs voor het verbranden."

Ze zetten echter ook kanttekeningen bij de invoering van de importheffing. "Vanuit Europees perspectief is het de vraag of andere landen hierdoor meer afval gaan storten, in plaats van afval naar Nederland of naar Zweden te exporteren", zegt Birnstengel. "We hebben immers Europese recycling- en klimaatdoelen gesteld." Dat vindt Kerstens ook. "Europees gezien wordt er nog veel afval gestort, terwijl verbranden voor minder emissie zorgt."

Productieproces aanpassen

Als bedrijven niet afhankelijk willen zijn van beslissingen van individuele EU-lidstaten zoals nu met de invoering van de importheffing, kunnen ze zelf ervoor zorgen dat ze minder industrieel en gevaarlijk afval produceren. "Preventie is goed voor het milieu en scheelt kosten voor de bedrijven."

"Bij veel bedrijven behoort het managen van afvalstromen niet tot de kern van de bedrijfsvoering."

Ik verwacht echter dat het verwerken van afval eerst duurder moet worden, voordat bedrijven nog kritischer naar hun eigen productieprocessen gaan kijken", zegt Kerstens. "Bij veel bedrijven behoort het managen van afvalstromen niet tot de kern van de bedrijfsvoering."

